

BETÆNKNING

Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

Vedrørende Forslag til: Inatsisartutlov om folkeskolen

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Hans Aronsen, (IA), formand
Jørgen-Ole Nyboe Nielsen, (D), næstformand
Harald Bianco, (IA)
Ruth Heilmann, (S)
Aleqa Hammond, (S)

Udvalget har efter 1. behandlingen den 2. oktober under EM2021 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget er udarbejdet i forhold til Naalakkersuisuts redegørelse om uddannelsesstrategi, Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning, Inerisaaviks midtvejsevaluering af folkeskolereformen i 2010 og Naalakkersuisuts redegørelse om regional udviklingsstrategi.

Forslaget indeholder en række vigtige ændringer i forhold til den gældende lov. Dette omfatter eksempelvis indførelse af en forpligtelse for skolerne til udarbejdelse af årlige kvalitetsrapporter, akkreditering af undervisningen, præcisering af uddannelses- og erhvervsvejledning, forpligtelse til ajourføring af elevmapper, fokus på effektmålinger og på den sociale arv samt præcisering af skoleledernes ansvar.

Forslaget indeholder derfor bl.a. en række organisatoriske tilpasninger til den gældende lovgivning med henblik på en bedre ressourceudnyttelse med eleverne i centrum for folkeskoleindsatsen. Hovedelementerne vil være en tydeliggørelse af opgave- og ansvarsfordelingen, der bl.a. betyder, at skoleledelsen har den pædagogiske kompetence og frihed, men også ansvaret i forhold til børn og unge.

Forslagets oprindelige målsætning består i at løfte kvaliteten af folkeskolen og få flere i gang med en ungdomsuddannelse direkte efter afgangsprøve i folkeskolen.

1. behandling af lovforslaget af Inatsisartut

Inuit Ataqatigiit

Inuit Ataqatigiit er principielt enige med lovforslaget. Inuit Ataqatigiit mener, at skolelederne skal være med til at løfte opgaven ved samarbejde med bygdeskolerne og derved opnå bedre resultater end hidtil. Overgangen fra bygde- til byskole skal have tilfredsstillende rammer og vilkår for dem der skal videre på kollegierne i ældste trinnet.

Inuit Ataqatigiits holdning er, at kommunerne selv kan løfte opgaven ved, at føre kontrol med målingsresultater, og om de befinder sig på et tilfredsstillende niveau. Inuit Ataqatigiits er derfor tilfredse med, at lovgivning lægger optil at der føres bedre selvkontrol med skolernes faglige standpunkter.

Inuit Ataqatigiit mener, at Naalakkersuisut skal realisere og igangsætte den i mange år omtalte fjernundervisning til nytte for bygdeskoleelever, specielt indenfor fagene, fremmedsprog, matematik og geografi.

Inuit Ataqatigiit har den overbevisning, at rejselærerordningen ude i kommunerne bør udvikles i samarbejde med de lokale myndigheder.

Inuit Ataqatigiit mener, at Inerisaavik har en central status i forhold til at udvikle intentionerne iforhold til folkeskolen. Inerisaavik står central og bør fortsat udvikles i forhold til de intentioner der er lagt for rammerne omkring folkeskolen generelt.

Afslutningsvis mener Inuit Ataqatigiit at, Naalakkersuisut skal styrke det løbende skolebestyrelsesarbejde ved opkvalificerende kurser.

Siumut

Siumut mener, at kravene til lovforslaget er uhensigtsmæssige og giver ekstra arbejde for dem der i forvejen har rigeligt at se til. Desuden mener Siumut at kommunerne ikke har råd til de yderligere tiltag og ikke har ressourcer til det som Naalakkersuisut er i gang med at

gennemføre, uden at sikre de økonomiske konsekvenser og uden at undersøge konsekvenserne.

Siumut mener, at Inerisaavik skal forestår status for brugen af teknologisk udstyr til undervisningsbrug, da elevernes fortrolighed med teknologien er et vigtigt middel også i forbindelse med undervisningsbrug.

Siumut opfordrer Naalakkersuisut til at inddrage IMAK i samarbejde omkring udarbejdelsen af lovforslaget, da IMAK har meldt ud, at de som organisation er blevet overset og til med føler sig ignoreret.

Siumut mener endvidere at kommunalbestyrelserne og i den forbindelse skolebestyrelserne skal have frihed til at kunne styre kvalitetssikring på skolerne.

Siumut mener, at speciallæreruddannelsen skal genindføres tilpasset til elever med specielle behov for undervisning. Endvidere mener Siumut, at der for alle tilkaldte nye lærere bør afholdes kurser om lovgivning for folkeskolen i Grønland for at sikre bedre kendskab forinden de for alvor kommer i arbejde, således at de kan gøre sig klar til forholdene og reglerne.

Demokraterne

Demokraterne mener at Naalakkersuisuts lovforslag har udgangspunkt i Uddannelsestrategien som gå ud på at gøre op med den store restgruppe unge der ikke går videre i uddannelsessystemet. Naalakkersuisuts planer for år 2025 er, at 70 % af de unge skal have gået videre i erhvervs og kompetencegivende uddannelse. Folkeskolen skal herved være med til at opbygge et sammenhængende uddannelsessystem så unge kan komme videre i uddannelsesforløbet uden større barrierer.

Demokraternes er glade for, at Naalakkersuisuts lovforslag vil fremme initiativ til nye tiltag og opkvalificering af den eksisterende lov om folkeskolen.

Demokraterne mener at fjernundervisning bør være et bærende element for undervisning i bygderne, da dette samtidig vil gavne ved at eleverne tilegner sig og bliver fortrolige med

elektronisk udstyr. Desuden mener Demokraterne at, løsningen på området kan være, at alle elever i folkeskolen får udleveret en bærbar computer, en notebook eller en tablet.

Erfaringer og konklusioner fra pilotprojekter til fjernundervisning kan inddrages ved etableringen heraf. Demokraterne mener at dette kan finansieres ved øremærkning af de afkast TELE betaler til Selvstyret til fjernundervisning på folkeskoleområdet.

Demokraterne mener at der bør være 100 % Selvstyrefinansieret skolemadsordning for alle skoleelever som skal tilbydes som morgenmad og frokost.

Afslutningsvis vil Demokraterne støtte op omkring lærernes ønsker om efteruddannelser og videreuddannelser, som blev påvist af blandt andet IMAK's undersøgelser få år tilbage. Dette vil medføre et løft og opkvalificering af lærernes faglige kundskaber som igen kan bane vej til at højne elevernes faglige egenskaber.

Atassut

Atassut mener at Naalakkersuisut bør have taget folkeskolelærernes organisation IMAK med til råds under bearbejdning af lovforslaget, da organisationen sidder med erfaringer og viden omkring selve forholdene.

Atassut mener, at lærerne pålægges for mange andre opgaver udover undervisningen og derved mister tid til den enkelte elev.

Atassut bemærkede også, at man på baggrund af at lærerne ikke længere bruges almindelige lærere som i gamle dage skal til at harmonisere i forhold til samfundets problemer samt i forhold til elevernes liv.

Atassut mener endvidere at folkeskolelærere skal tilbydes efteruddannelser såfremt de skal efterkomme de krav det er forbundet med samfundsudviklingen.

Atassut støtter grundlæggende ikke forslaget.

Kattusseqatigiit Partiiat

Kattusseqatigiit partiiat har følgende bemærkninger og forslag til lovforslaget til folkeskolen.

- 1 Revurdering af folkeskolens 10. klassetrin og om 11. klasse evt. kan genindføres, idet de mener, for det første, at elevernes eksamenskarakterer er alt for ringe og ydermere er det vigtigt for Kattusseqatigiit Partiiat, at Piareersarfik ikke benyttes

som et sikkerhedsnet og afslutningsvis mener de at eleven stadig ikke er moden nok efter 10. klassestrin.

- 2: Kattusseqatigiit Partiiat mener at der bør indføres samme fagfordeling i hele landet, så der for de videregående uddannelser stilles de samme krav, hvorfor de mener at der ikke er behov for forskellige fagudbud i henhold til sted.
- 3: Indførelse af grundlæggende psykologi, idet de også er vidende om, at nogle lærere er nødsaget til at skulle fungere som en socialarbejder.
- 4: Kattusseqatigiit Partiiat finder store betænkeligheder ved at klasserne er slået sammen, idet de mener, at barnet herved vil være tættere på at blive forstyrret og begrænset.

Høringsvar

Forslaget har været til høring hos relevante høringsparter i perioden 5. juni til 10. juli 2012. Der er i alt fremsendt 30 høring hos relevante høringsparter hvoraf 17 af dem har indsendt høringsvar.

Generel finder udvalget at Naalakkersuisut har indarbejdet de fejl og mangler som der blev påpeget fra en af kommunerne, KANUKOKA og IMAK's side.

Der er dog nogle høringsvar der forholder sig mere specifikt til overenskomstmæssige forhold, i dette tilfælde lærernes organisation *IMAK* anser lovforslaget til at blive mistænkeliggjort i forhold til de nye elementer som Naalakkersuisut har fremlagt. Derudover anmoder *IMAK* om at Naalakkersuisut skal indstille arbejdet med lovforslaget om folkeskolen. Naalakkersuisut svarer tilbage med at Den indgåede overenskomst aftale knytter sig således slet ikke til udarbejdelse af ny lov om folkeskolen.

IMAK påpeger at der i resultatpapiret står, at der nedsættes en særlig arbejdsgruppe i forhold til ledelsesområdet under folkeskolen som skal varetage analyse heraf.

Til det svarer Naalakkersuisut, at lovforslaget hverken berører og forhindrer nedsættelse af de omhandlede arbejdsgrupper.

Naalakkersuisuts lovforslag tager udgangspunkt i de midtvejsevalueringer Inerisaavik foretog tilbage i 2010 samt i de forhold der gør sig gældende ved Uddannelsesstrategi redegørelsen. Desuden er anbefalingerne fra Skatte- og Velfærdscommissionen er indarbejdet i lovforslaget samt Naalakkersuisuts redegørelse om regional udviklingsstrategi.

Deputationer

Udvalget har haft indkaldt Inerisaavik samt KANOKUKA og IMAK til foretræde, til uddybende afklaring af lovforslagets. Alle tre indkaldte blev anmodet om at gøre rede for fordele og ulemper ved lovforslaget og om de havde andre forhold, som de gerne vil bringe til udvalget.

Inerisaavik

Inerisaavik er generel positiv over lovforslaget, da Nalakkersuisut har involveret institutionen under processen og tilblivelsen af lovforslaget. Derudover har Inerisaavik samarbejdet med KANUKOKA i forhold til de praktiske arbejdsopgaver der er forbundet med udformningen af lovforslaget.

Ved lovforslaget er følgende beskrevet i forhold til Inerisaavik: **Akkreditering**

Effektmålinger ved læringsmål, handleplaner og vejledning til elever, evaluering, trintest, løbende evalueringer og afgangsprøver. Endvidere er det Inerisaaviks opgave at udarbejde lærer- og undervisningsplaner samt skolelederens pædagogiske ansvarsområder.

Lovforslagets konsekvenser for Inerisaavik:

Ændring af arbejdsopgave prioritering, større målinger foretages. Større vejledning til specialundervisning, efterskoleophold, vejledninger mv.

Fordele: Frihed til dataanvendelse og derved udveksling med brugerne. I stand til bedre effektvísninger i forhold til kvalitet og brobygger mellem centraladministration og kommunerne. Inerisaaviks funktion som dataindsamler i forbindelse med løbende evalueringer, trintest og afgangsprøver er nødvendigt for at kunne bruge det i forskningsøjemed. Resultaterne kan bruges til, at vise hvordan fagligt standpunkt ser ud for de enkelte regioner og de enkelte kommuner over i hele landet.

Ulemper: Uvished omkring budgettering af kurser til lærerne. Inerisaavik har ikke udviklet og erfaringer med rådgivning til bygder og yderdistrikter i forhold til rådgivning mv. Da kommunernes henvendelser for det meste har haft udgangspunkt i byskolen eller har indgået som en del af kommunalplanen

KANOKUKA

KANUKOKA er positiv indstillet overfor lovforslaget, da Naalakkersuisut i opstartsfasen af lovforslagets tilblivelse har samarbejdet med KANUKOKA. Desuden har man samarbejdet med Inerisaavik under processen med lovforslagets tilblivelse, som anses for at være en udbytterig sparingspartner i forhold til arbejdsopgaver i kommunerne og fra central administrationen.

KANUKOKA er positiv indstillet overfor, Inerisaavik's funktion som dataindsamler af skolernes evalueringresultater. Dette medfører at Inerisaavik publicerer resultaterne offentligt hvorved de enkelte kommuners faglige niveau er tilgængeligt for alle. Dette har resulteret i at enkelte kommuner har sat sig som mål at fremme deres faglige niveau på baggrund af data viden indsamlet og fremsat af Inerisaavik.

KANUKOKA har desuden i samarbejde med Inerisaavik på baggrund af ønsker fra forvaltningschefer og skolelederne opbygget kursus programmer tilpasset til skolelederne. Kurserne er delt op på tre niveauer og tilpasset i forhold til, om man er nyansat eller har været længevarende ansat som skoleleder. Desuden afholdes der temakurser i forlængelse af det årlige møde for fagchefer og skoleledere tilrettelagt af Inerisaavik og KANUKOKA.

IMAK

IMAK tilkendegiver med det samme at de ikke går ind for det meste af lovforslaget. IMAK's holdning beror på at man i mange lande er ved at gå bort fra denne form for tilsyn og målinger på kvalitets sikring af folkeskolen. Desuden mener IMAK at lovforslaget vil give anledning til, at mistænkeliggøre den enkelte skolelæres faglig niveau samt skolelederens præstation til at løfte opgaven i forhold målsætningerne for folkeskolen. IMAK mener at erfaringer og forskning verden over viser, at en god folkeskole ikke skabes gennem mistænkeliggørelse og kontrol. Derfor er det IMAK's opfattelse at bestemmelserne i lovudkastet er en ulempe i forhold til at sikre god læring og bedre resultater.

Elevmapper og handleplaner sikrer ikke bedre læring, med mindre der sikres de nødvendige midler ved fastsættelse af bestemmelse om tidlig og hurtig indsats.

IMAK mener at et forbud mod niveaudeling overhovedet vil ikke sikre bedre læring, men kan tværtimod betyde, man svigter såvel de svageste som de dygtigste elever.

IMAK mener, at hele folkeskolen og den grundlæggende ide med Atuarfitsialak skal under revidering for, at sikre den bedst mulige kvalitet i folkeskolen. IMAK mener at Atuarfitsialaks udgangspunkt på mange områder har forfejlet indstilling til indlæring, kvalitetssikring samt efter og videreuddannelser for folkeskolelærere.

IMAK's løsningsforslag til revidering af Folkeskolen/ Atuarfitsialak er vedlagt som bilag.

Naalakkersuisoq's besvarelse af udvalgets fremsendte spørgsmål

Efter at udvalget har været gennem flere foretræder samt møder med de ovenævnte parter, har udvalget besluttet at fremsende spørgsmål til Naalakkersuisoq for Uddannelse. Spørgsmålene er først og fremmest udarbejdet og baseret på de fremlagte problemstillinger som udvalget har fået indsamlet under foretræde.

Det er ud fra Naalakkersuisoq's svar ikke muligt at dokumentere påstandene om, at der bliver mistænkeliggørelser og mere kontrol af lærere samt skoleledere ved offentliggørelse af trintest resultaterne. Naalakkersuisut svarer, at lovforslaget beror på anbefalinger fra Skatte- og velfærds kommission, Børn- og Unge strategien, midtvejsevalueringer for folkeskolen. Desuden er oplysningerne allerede offentliggjort på Inerisaaviks hjemmeside.

Der blev spurgt til, om Naalakkersuisut havde undladt at kommunikerer med IMAK. Hertil svarede Naalakkersuisut, at IMAK ligesom alle andre interessenter var blevet hørt i forbindelse med høring af lovforslaget. Endvidere har der været ønske om at etablere elektroniske platforme, således dette kan benyttes til overblik over oplysninger, som i dag kan indhentes i Inerisaavik's hjemmeside og database.

Flere af spørgsmålene omhandler om Naalakkersuisut ønsker at holde mere tilsyn og kontrol med de enkelte skolers resultater til offentlig beskuelse, IMAK har blandt andet i sit høringssvar anført, at oplysningerne ikke bør offentliggøres, men det er Naalakkersuisuts opfattelse, at en hemmeligholdelse vil vanskeliggøre arbejdet med at afdække områder, hvor initiativer vil gøre gavn.

Et af spørgsmålene går ud på, om der er store ændringer i forhold til landstingsforordning nr. 8 af 2002 i lovforslaget. Til det svarer Naalakkersuisoq, at grunden til Selvstyrets retningslinjer for regeludstedelse efter Selvstyrets indførelse, hvor Inatsisartut ikke længere kan lovgive i form af landstingsforordninger, men alene i form, af inatsisartutlove. Dette indebærer at hvis Naalakkersuisut skal ændre i den nugældende landstingsforordning så må de udarbejde et helt ny samlet forslag til inatsisartutlov dvs. omsætte den tidligere landstingsforordning til Inatsisartutlov. Dette beror på at implementeringerne af midtvejsevalueringer, Skattevelfærds kommissionens anbefalinger samt Børn- og Unge strategien skal forestås som et nyt hovedlovgivningsforslag i form af Inatsisartutlov.

Med hensyn til ønske om ophævelsen af trin delingerne i folkeskolen fra IMAK's side svarer Naalakkersuisut tilbage med, at det ikke hænger sammen med de ønsker der er fremlagt i midtvejsevalueringen. (Naalakkersuisuts svarbrev til udvalget er vedlagt som bilag)

Udvalgets behandling af forslaget

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det er her anført, at lovforslaget ikke forventes at indebære administrative eller økonomiske konsekvenser for det offentlige. De fleste nye elementer i Naalakkersuisuts forslag om folkeskoleloven, er igangværende arbejdsopgaver og har derfor økonomiske tilknytninger til allerede afsatte midler forbundet med folkeskolens formål og opgaver på kommunalplan. Udgangspunkt og implementering af redegørelsen om uddannelsesstrategien, Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning, Inerisaaviks midtvejsevaluering af folkeskolereformen i 2010 og Naalakkersuisuts redegørelse om regional udviklingsstrategi, vil ikke give udslag i ekstra økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Ligeledes vil lovforslaget ikke forventes at indebære administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående Inuit Ataqatigiit og Demokraterne indstiller:

Flertallet har uden ændringsforslag til forslaget, bemærket at kommunerne og Inerisaavik som arbejdsgivere støtter forslaget. Inden andenbehandlingen af forslaget har man fra begge parter i udvalget arbejdet på at finde en løsning. Uenigheden ligger jo i at IMAK har følt sig forbigået i arbejdet og mindretallet har villet støtte IMAK og undersøge meget. Dette har flertallet deltaget i med interesse og har dermed haft flere møder i IMAK. Udvalget er vidende om at IMAK har inviteret partiernes formænd og ordførere til møde i deres mødesal. Dette arbejde anser flertallet som en del af demokratiet og er sikre på at begge parter har fået noget ud af debatten.

Udvalget har også bemærket at Naalakkersuisut i forbindelse med høringen har fuldt de almindelige regler og som kan anses som styrkelse til arbejdet i folkeskolen. Udvalget bemærker også at der til lovforslaget ikke vil være økonomiske konsekvenser.

Men mindretallet vil have at man laver nyt handleplan ved at lave et nyt lovforslag, dette vil flertallet ikke være med til.

Uden at have set på resultaterne efter landstingsforordningens indførelse kan det ikke lade sig gøre, og da vi mener at resultaterne først kan ses efter 20 år og som man er blevet enige om i koalitionen. Den nuværende lovforslag har til hensigt at føre tilsyn med lærerne, på den anden side vil den i samarbejde med kommunerne og lærerne give muligheden for at videreudvikle folkeskolen.

Flertallet vil støtte forslaget fuldt ud og være med til at godkende det.

Et mindretal i udvalget bestående af Siumut og Atassut indstiller

Det vigtigste mål vi ønsker at opnå er, at eleverne kan både læse, regne og skrive når de forlader folkeskolen, således at de kan påtage sig et ansvar for at kunne starte en videregående uddannelse. Dette er et fælles mål som vi mener at vi alle skal støtte op omkring.

Lad lærernes erfaringer, forslag til indlæring og ikke mindst reducere af deres hindringer være første prioritet i arbejdet.

I den nuværende sag med forslaget for folkeskolen har man ikke inddraget IMAK med i arbejdet, dette resultere ved at man i stedet for samles om lovforslaget har man opnået splittelse. Efter Siumut og Atassuts synspunkt er folkeskolen et centrum for indlæring af eleverne, men den nuværende lovforslag vil bane vejen for mindre indlæring uden formål og på den anden side vil man indføre større tilsyn. Dette er i modstrid med Siumut og Atassuts intentioner for skolen og i forhold til samfundet. Derfor vil Siumut og Atassut i forbindelse med andenbehandlingen af forslaget stemme imod forslaget, da forslaget som den ser ud ikke giver større tillid til skolerne.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Hans Aronsen (IA)
Formand

Jørgen-Ole Nyboe
Nielsen(D)
Næstformand

Harald Bianco (IA)

Ruth Heilmann (S)

Aleqa Hammond (S)